

SAVEZ DRUŠTAVA
NAŠA DJECA HRVATSKE
Amruševa 10/4, 10000 Zagreb

**PROTOKOL O POLITICI ZAŠTITE DJECE U
SAVEZU DRUŠTAVA „NAŠA DJECA“ HRVATSKE
razdoblje 2022 - 2024. godine**

Zagreb, 2. travnja 2022.

UVOD

O SAVEZU DRUŠTAVA „NAŠA DJECA“ HRVATSKE

Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske je najstarija i najveća domaća krovna udruga za djecu u Republici Hrvatskoj koja kontinuirano već 72 godine svojeg djelovanja radi na dobrobit djece bez obzira na spol, nacionalnost, vjeroispovijest, dob, obrazovanje, socijalni status.

Svoj rad organizacija je započela 12. prosinca 1950. godine kao društvena organizacija pod nazivom „Društva Naša djeca“ s ciljem „da se brine o cjelokupnom životu djece, a naročito u njihovom vanškolskom vremenu, i to za svu djecu do 14 godina“.

Svih ovih desetljeća kontinuiranog rada, Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske zalaže se za bolji položaj djece u društvu, za promicanje, zaštitu, ostvarivanje prava i potreba djece te ističe koliko je važno da društvo općenito i odraslih pojedinci omoguće djetetu razvijanje svih njegovih potencijala.

Savez DND daje podršku djeci u ostvarivanju njihovih prava i aktivnom sudjelovanju, jača rad osnovnih Društava „Naša djeca“, i to na području cijele Hrvatske, koordinira nacionalnim programima za djecu, promiče i ostvaruje prava djeteta na igru, slobodno vrijeme, participaciju zajedno s odraslima, zdravlje i zdrave životne stilove, pravo djeteta pacijenta, umjetnost i kulturu za djecu, zaštitu djeteta od svih oblika nasilja i ovisnosti. Također, promiče i potiče programe podrške roditeljima u odgoju djece, zatim programe održivog razvoja, odgoja za volontiranje te promiče i razvija volonterstvo i međugeneracijsku solidarnost kao društvene vrijednosti.

Od nacionalnih programa posebno ističemo četiri programa. To su akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“ (od 1999.) i „Za osmijeh djeteta u bolnici (od 1999.) te programi „Dječji forumi“ (od 1992.) i „Dječja vijeća“ (od 2000.) za ostvarivanje prava djece i poticanje njihovog aktivnog sudjelovanja u lokalnim zajednicama. Akcijama „Gradovi i općine – prijatelji djece“ i „Za osmijeh djeteta u bolnici“ u više od 158 gradova i općina podižemo standarde sustavne skrbi za djecu u lokalnim zajednicama te poboljšavamo uvjete bolničkog liječenja djece, dodjeljujući gradovima i općinama prestižne statuse *grad/općina – prijatelj djece*, a bolnicama i dječjim odjelima prestižne nazive *bolnica/dječji odjel – prijatelj djece*. Aktivnostima „Dječji forumi“ i „Dječja vijeća“ potičemo djecu na edukaciju o pravima i obvezama iz Konvencije UN-a o pravima djeteta te na njihovo aktivno sudjelovanje i odlučivanje zajedno s odraslima kada je riječ o pitanjima koja su djeci važna.

Ponosni smo na Nagradu „Grigor Vitez“ za tekst i ilustraciju u knjigama za djecu, jedinstvenu takve vrste u Hrvatskoj, čiji smo osnivači i organizatori od 1967. godine čime afirmiramo domaće pisce i ilustratore, kao i izdavače da stvaraju kvalitetne knjige za djecu i mlade. Nagrada „Grigor Vitez“ te nagrađeni autori i knjige dio su antologije dječje književnosti u Republici Hrvatskoj.

Savez DND provodi i niz drugih programa i projekata, kao što su: „Ne daj se upecati – prevencija ovisnosti među djecom“, „100 ljudi, 100 čudi“- prevencija nasilja među djecom u školskom okruženju, „Ostajem u igri“ – pružanje terapije igrom i filijal play terapije za djecu i roditelje, POTICAJ – pružanje psihosocijalne podrške ranjivim skupinama djece i roditelja, „STEM – Budućnost za 5“, „Djeca OKO nas“, „Županije-prijatelji djece“, „Neka odrastanje bude dječja igra“, „Jačanje kapaciteta lokalnih zajednica u ostvarivanju prava djeteta“, „Odgoj za volontiranje i održivi razvoj“, „Roditelji na zadatku“, kampanju 17 globalnih ciljeva UN-a te humanitarne akcije za djecu i krizne programe.

U suradnji s Društvima „Naša djeca“ Savez DND pokreće i potiče DND na organiziranje lokalnih višegodišnjih kontinuiranih aktivnosti za djecu od kojih izdvajamo: Dječji tjedan, obilježavanje

Međunarodnog dana obitelji, Dan igara, akciju Poruke djece odraslima, obilježavanje Dana Konvencije UN-a o pravima djeteta.

Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske pomaže djeci i roditeljima u kriznim situacijama, pokrećući humanitarne akcije za pomoć djeci. Prvih godina djelovanja to su bile humanitarne akcije za siromašnu djecu kao posljedica Drugog svjetskog rata, dok 90-ih o to su bile akcije zbrinjavanja djece i majki iz ratom zahvaćenih područja te organizacija pružanja psihosocijalne pomoći u prognaničkim kampovima, kao i akcije prikupljanja hrane i odjeće za vrijeme Domovinskog rata. Savez DND je zajedno s partnerima pomagao djeci i obiteljima iz poplavljenih područja Slavonije, a od 1999. godine do danas, otkada se provodi akcija „Za osmijeh djeteta u bolnici“, pokrenute su i realizirane brojne humanitarne akcije opremanja i uređivanja bolničkih prostora za ljepši boravak djece i roditelja uz bolesno dijete, kao i za unapređivanje palijativne pedijatrijske skrbi teško bolesne djece u bolnicama, a 2021. godina bila je u znaku kriznog programa „Zajedno za djecu Banovine“, pružanje psihosocijalne podrške djeci i odraslima s područja stradalih u potresu.

Sve svoje programe, akcije i aktivnosti Savez DND provodi u partnerstvu i suradnji s brojnim organizacijama, udrugama, ustanovama, lokalnim zajednicama, donatorima i sponzorima te našim najvećim bogatstvom - mrežom osnovnih Društava „Naša djeca“ udruženih u Savez.

Trenutno je u Savez DND-a Hrvatske učlanjeno 106 Društava „Naša djeca“ diljem naše domovine, a u kojima više od četiri tisuće vrijednih volontera svakodnevno radi s djecom u kreativnim radionicama, igraonicama, radionicama dječjih prava, bolnicama, školama, vrtićima, knjižnicama, Dječjim forumima i Dječjim vijećima u svojim lokalnim sredinama. Zato je velik doprinos Saveza DND na području promocije volonterskog rada s djecom i odgoja za volontiranje u Društvima „Naša djeca“, a predstavnici Saveza članovi su Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva Vlade RH, zatim Vijeća za djecu Vlade Republike Hrvatske te Nacionalnog vijeća za razvoj socijalnih politika te nizu radnih skupina za izradu nacionalnog plana za djecu, plana za poticajno okruženje OCD-ova, te plana za prevenciju pretilosti u djece.

Savez DND-a je dobitnik *Povelje Republike Hrvatske* - najvišeg državnog priznanja koje se daje organizacijama, uručeno na svečanosti povodom 50. obljetnice Saveza DND (2000. godine).

VIZIJA I MISIJA ORGANIZACIJE

Vizija

Sretno i zadovoljno dijete koje razvija sve svoje potencijale u društvu i zajednici.

Misija

Savez DND zagovara sva prava i potrebe svakog djeteta, uvažavajući jednake mogućnosti za svako dijete, u skladu s domaćim i svjetskim dokumentima za djecu.

Svoju misiju ostvaruje zajedno s djecom i odraslim, kroz svoju mrežu Društava „Naša djeca“ srodnim udrugama, organizacijama, državnim tijelima i institucijama, odgojno-obrazovnim, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim ustanovama, lokalnim i regionalnim upravama i samoupravama, kako bi poticali i aktivno uključivali sve dionike u društvu da zajedno s djecom stvorimo poticajno i sigurno okruženje za rast i razvoj svakog djeteta.

Vrijednosti

- Svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u najboljem interesu djeteta.
- Ostvarivanje dječjih prava i aktivnog dječjeg sudjelovanja.
- Osmišljeno i kvalitetno slobodno vrijeme djeteta.
- Cjeloživotni odgoj i obrazovanje djece i odraslih na načelima tolerancije, uključenosti, demokratičnosti.
- Stručni i kompetentni članovi, volonteri, zaposlenici, suradnici.
- Odgovorni i kompetentni roditelji.
- Volonterski rad, odgoj za volontiranje, humanost i međugeneracijska solidarnost.
- Društvo i zajednice koje stavljaju dobrobit djeteta na prvo mjesto.
- Razvijena mreža osnovnih Društva „Naša djeca“ na području cijele Republike Hrvatskoj.
- Najveća i najdugovječnija organizacija koja skrbi za djecu u Republici Hrvatskoj.

POLITIKA O ZAŠTITI DJECE

Politika o zaštiti djece u Savezu DND-a Hrvatske odnosi se na pravila ponašanja i djelovanja odraslih, odnosno svog zaposlenog osoblja, volontera i vanjskih suradnika Saveza DND-a, prema djeci, ali i međusobno u svojoj komunikaciji, radu tijela upravljanja, poslovnoj etici i kulturi.

Politika se naslanja i neodvojivi je dio sljedećih dokumenata:

- Konvencije UN-a o pravima djeteta i Konvencije za zaštitu ljudskih prava te svim pripadajućim protokolima;
- nacionalnih i EU strategija i jamstava za djecu,
- strategije Vijeća Europe za prava djece, posebno dio koji se odnosi na prava i zaštitu djece u digitalnom okruženju,
- Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja te UNICEF-ovih protokola vezanim za prevenciju od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (PSEA),
- Zakona o zaštiti osobnih podataka (GDPR),
- Zakona o udrugama,
- Zakona o volontiranju,
- Zakona o radu,
- Statuta Saveza,
- Etičkog kodeksa Saveza,
- nacionalnih strategija za razvoj civilnog društva i volonterstva,
- protokolima Vlade RH o postupanju u slučaju seksualnog nasilja nad djecom, u slučaju nasilja među djecom i mladima,
- sigurnosnim protokolima odgojno-obrazovnih ustanova, ukoliko se rad s djecom održava u njima,
- te u skladu sa svim drugim zakonodavnim dokumentima i okvirima koji se odnose na područje rada Saveza DND s djecom te javno djelovanje.

Politika sadrži principe i vrijednosti koji trebaju biti odraz etičke kulture i vrijednosti koje promiče Savez DND (i Društava „Naša djeca“), kao organizacija, u radu s djecom, i u javnosti. Politika navodi oblike ponašanja koji se smatraju **poželjnim i prihvatljivim**, kao i ona koja su **nepoželjna i neprihvatljiva**.

Zašto nam je potrebna politika o zaštiti djece u radu Saveza DND?

- Svako dijete može postati žrtva različitih oblika zlostavljanja ili zanemarivanja i važno je da zna svoja prava i kako se može zaštititi.
- Neke djevojčice i dječaci češće su žrtve zlostavljanja jer su bolesni ili imaju teškoće u razvoju, razlikuju se od druge djece izgledom, govorom, ponašanjem ili nečim drugim.
- Zlostavljač je često osoba kojoj dijete vjeruje i s kojom je blisko, a tragovi zlostavljanja nisu uvijek vidljivi. Zbog toga je važno govoriti o teškim i ružnim stvarima koje se događaju, zaustaviti ih i spriječiti, a posljedice zaliječiti kako bi dijete ponovno moglo biti sretno.
- Udruge i članovi udruge, volonteri, zaposlenici, koji rade s djecom trebaju promicati (i živjeti) etične vrijednosti kao što su (iz kodeksa etičnosti Saveza): nediskriminacija, tolerancija, poštivanje drugih, aktivno građanstvo, pravednost, skrb za ranjive i potrebite, empatičnost, altruizam, volonterstvo, humanost, timski rad i suradnja, stručnost i transparentnost.

Cilj Politike o zaštiti djece:

1. Pružiti članovima, zaposlenom osoblju, volonterima, vanjskim suradnicima (stručnjacima koji izravno rade s djecom) smjernice za efikasniji i sigurniji rad s djecom, ali također i neizravnim suradnicima (kao što su dobavljači nekih usluga i slično) da je riječ o organizaciji koja poštuje dječja prava i isključuje diskriminaciju
2. Izraziti opredijeljenost za poštivanje Konvencije UN-a o pravima djeteta i svih pripadajućih protokola i smjernica u rad s djecom jer posvećenost dječjim pravima znači i posvećenost zaštiti djece.
3. Preventivno utjecati na zaštitu djece s kojom se radi.

Vrijednosti i principi u radu s djecom:

1. Osiguravanje sigurnosti, zdravlja i dobrobiti djeteta.
2. Poštivanje dječjih prava propisanih Konvencijom UN-a o pravima djeteta te rad na njihovoj promociji, zaštiti i unaprjeđenju.
3. Zaštita djece od bilo kojeg oblika izrabljivanja, zlostavljanja i zanemarivanja
4. Sprječavanje diskriminacije, isključivanja ili marginalizacije djece po bilo kojem osnovu.
5. Slušanje i uzimanje u obzir mišljenja djece i davanje mogućnosti da se izraze svoje mišljenje i da se to uvaži.
6. Čuvanje i unaprjeđivanje interesa djeteta.
7. Osiguravanje da suradničke i partnerske organizacije, zatim članice mreže Društava „Naša djeca“, kao i pojedinci, s kojima Savez DND radi i surađuje poštuju i zadovoljavaju etičke i poslovne standarde zaštite djece u svojim programima, poslovanju, uslugama.
8. Poštivanje privatnosti djeteta i povjerljivosti informacija.

Načini ostvarivanja vrijednosti i principa:

1. Upoznati roditelje/staratelje i dijete s vrstom aktivnošću koja će se raditi s djetetom i pravilima ponašanja za njenu provedbu te u skladu s GDPR prikupiti Izjave roditelja/staratelja i osobne podatke djeteta, ukoliko su oni potrebni za evidenciju aktivnosti, izvještavanje, informiranje, promociju.
2. Uvijek raditi u interesu djeteta, poštujući njegovu individualnost i različitost te gledajući dijete pozitivno, potičući njegove potencijale i mogućnosti.
3. U svakoj prilici se prema djetetu odnositi s poštovanjem, razumijevanjem i uvažavanjem njegovih potreba te mu prilagoditi pristup.
4. Raditi na zaštiti i unaprjeđenju prava djeteta propisanih Konvencijom UN-a o pravima djeteta i nacionalnim i EU dokumentima, zakonima i pravilnicima koja proizlaze iz Konvencije i zaštite prava djeteta.
5. Poticati djecu da aktivno sudjeluju, izraze svoje mišljenje, slušati ih, cijeniti i uvažavati njihovo mišljenje i stavove.
6. Raditi s djecom s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba i jačanja njihovih mogućnosti i sposobnosti te razvijati njihove potencijale.
7. Razumijevati djecu u situacijama u kojima žive (obitelj, škola, vršnjaci, socijalno i kulturološko okruženje).
8. Djelovati u partnerstvu s roditeljima/starateljima i stručnim suradnicima kako bi se osigurala, zaštitila i unaprijedila prava djece, a djeteto sudjelovanje u aktivnosti bilo na zadovoljstvo i djeteta i roditelja/staratelja.
9. Dati na potpisivanje izjave o povjerljivosti informacija i upoznati ih s Politikom o zaštiti djece svojim članovima, volonterima, zaposlenom osoblju ili vanjskim suradnicima.
10. Ne ostavljati osoblje koje radi s djecom, volontere i vanjske suradnike nasamo s djecom bez mogućnosti da ih vide ostali prisutni te ne dopuštati da provode previše vremena nasamo s djetetom, osim ako je to potrebno iz profesionalnih razloga.

PRAVILA PONAŠANJA ZA ČLANOVE, ZAPOSLENE OSOBE, VOLONTERE, SURADNIKE

Članovi, zaposlene osobe, volonteri i vanjski suradnici moraju:

- Biti svjesni situacija koje mogu u radu s djecom dovesti do rizika od strane samog djeteta/roditelja/staratelja, javnosti te unaprijed rizik smanjiti na minimum, potpisivanjem Izjava/suglasnosti roditelja/staratelja, pribavljanjem potrebne dokumentacije (kao što su uvjerenja o nekažnjavanju/uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak i sl) za osobe koje rade s djecom.
- Planirati i organizirati mjesto rada i sam rad tako da se čim više umanje potencijalni rizici kršenja dječjih prava.
- Biti etični i transparentni u radu s djecom te o tome informirati roditelje/staratelje.
- Osigurati otvorenu i ugodnu atmosferu kako bi sporna pitanja ili zabrinutost bila iznesena i raspravljena.

- Osigurati osjećaj otvorenosti između članova, zaposlenika, volontera i vanjskih suradnika da potencijalno zlostavljačko ili bilo kakvo drugo neprimjereno ponašanje prema djetetu ne bi prošlo neopaženo.
- Razgovarati s djecom o njihovim kontaktima s članovima, zaposlenicima, volonterima i vanjskim suradnicima, te ukoliko se primjeti sumnja na kršenje dječjih prava ili bilo koji oblik zlostavljanja, zanemarivanja, isključivanja ohrabriti djecu da iznesu svoju zabrinutost.
- Osnažiti djecu: razgovarati s njima o njihovim pravima i obvezama, prihvatljivom i neprihvatljivom ponašanju, kao i o tome što oni mogu učiniti da bi riješili problem.
- Poštivati Izjavu o povjerljivosti informacija u radu djetetom, upoznati se s Politikama o zaštiti djeteta Saveza DND-a, radnim ili volonterskim ugovorom.

Članovi, zaposlene osobe, volonteri i vanjski suradnici nikada ne smiju:

- Udariti ili na bilo koji način fizički napasti ili zlostavljati djecu.
- Razviti fizičke ili seksualne odnose s djecom.
- Razviti s djecom odnose koji bi na bilo koji način mogli biti uvrjedljivi ili smatrani kao iskorištavanje.
- Postupati na bilo koji način koji bi mogao biti smatran zloupotrebom ili koji bi dijete mogao dovesti u rizik da bude zlostavljano, **uključujući i sve oblike digitalne komunikacije**.
- Koristiti neprimjeren jezik, davati prijedloge ili nuditi savjete koji su neprikladni, neugodni ili uvrjedljivi za dijete.
- Fizički se ponašati na način koji je nepristojan, seksualno provokativan ili uznemirujući za dijete.
- Bez nadzora u svojoj kući preko noći ugostiti dijete ili djecu s kojom rade.
- Raditi za djecu poslove privatne prirode koje bi oni sami mogli učiniti.
- Sudjelovati u ponašanjima djece koja se smatraju ilegalnima, nesigurnima ili se smatraju zlostavljanjem.
- Postupati s namjerom da se posrami, ponizi, omalovaži ili degradira djecu ili na drugi način izvrši bilo kakav oblik emocionalnog ili psihičkog zlostavljanja.
- Diskriminirati, isključiti ili marginalizirati, pokazati drugačije postupanje ili naklonost prema pojedinoj djeci.
- Spavati u istoj sobi ili krevetu s djetetom s kojim rade osim ako to nije u najboljem interesu djeteta ili se drugačije ne može organizirati.

Poštivanje navedenih pravila ponašanja Savez DND (i osnovno DND) ćemo omogućiti tako što će:

1. Članovi, zaposlenici, volonteri i vanjski suradnici potpisati Izjavu o povjerljivosti informacija o radu s djecom.
2. Članovi, zaposlenici, volonteri, vanjski suradnici, kao i suradničke i partnerske organizacije bit će upoznate s Protokolom o politici o zaštiti djeteta i potpisati poštivanje istoga.
3. Postupak učlanjenja, zapošljavanja, volontiranja, vanjskog angažmana uključivat će i provjeru prikladnosti osobe za rad s djecom, putem uvjerenja o nekažnjavanju/uvjerenja da se ne vodi kazneni postupak

4. Članovi, zaposlenici, volonteri i vanjski suradnici dobit će pravovremene i pravovaljane upute i informacije gdje i kako mogu prijaviti mogućnost zlostavljanja, iskorištavanja, zanemarivanja ili isključivanja djeteta.
5. Djelovati u partnerstvu s roditeljima/starateljima, stručnim radnicima i partnerima da bi se osigurala zaštita djece, kao i u skladu sa zakonskim normama i dokumentima vezanim uz zaštitu djece.
6. Preporučiti svim osnovnim Društvima „Naša djeca“ da izrade svoje Protokole o politici o zaštiti djeteta te da njihovi članovi, zaposlenici, volonteri, vanjski suradnici potpišu izjave o povjerljivosti informacija te ih se upozna sa sadržajem Protokola politika o zaštiti djeteta.
7. Nakon usvajanja na Skupštini Saveza tekst Protokola objaviti na službenoj web stranici Saveza DND-a Hrvatske.

Prijedlog Protokola usvojen na Skupštini Saveza DND, 2. travnja 2022. godine u Zagrebu.